

Representantforslag 169 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg

Dokument 8:169 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg om å overføre fylkesnemndenes oppgaver for barnevern og sosiale saker til de ordinære domstolene

Til Stortinget

Bakgrunn

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker fatter i dag vedtak etter lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester om overtakelse av omsorgen for barn, fritakelse av foreldreansvar med eventuelt samtykke til adopsjon og vedtak om tiltak for barn med atferdsvansker. Disse nemndene er «domstolslignende» statlige forvaltningsorgan, og kan kun overprøves av domstolene. Disse nemndene arbeider etter lignende mønster som domstolene, og fatter svært viktige beslutninger i enkeltmenneskers liv. Vedtak om bruk av tvang overfor barn, rusmisbrukere eller psykisk utviklingshemmede er høyst inngripende virkemidler, og få kan forestille seg hvordan det er å bli fratatt ens eget barn av en offentlig utnevnt nemnd.

Funksjon

Rettsikkerhet er et viktig element i Norge, og var også ett av argumentene da fylkesnemndene ble etablert i 1993. Forslagsstillerne finner derimot grunn til å stille spørsmål ved nettopp barnas rettsikkerhet i det å ha et domstolslignende organ utenom det ordinære rettsapparatet. Tvert imot anses det som viktig at beslutninger som fattes i saker mellom to parter (i tilfellet med fylkesnemndene en kommune og en privat part) er lagt til rettsapparatet, for å sikre en mest mulig lik behandling av sakene. Ikke bare fra sted til sted, men også fra saksfelt til saksfelt. Lik saksbe-

handling og like rettigheter mener forslagsstillerne er et viktig prinsipp for å sikre rettsikkerheten til barna.

Vedtak om tvang er sterke virkemidler som skal være forbeholdt de absolutt mest påtrengende situasjoner, og må aldri anses som noen norm eller «føre var»-prosedyre. Å frata et menneske dets frihet eller dets barn vil alltid oppfattes som et brutalt overgrep, og det er derfor svært viktig at beslutninger aldri fattes på usikkert grunnlag. Forslagsstillerne mener det er prinsipielt viktig at alle har rett til å få saker som har et så potensielt inngripende utfall, ført for rettsapparatet. Dette blir ikke mindre viktig i saker innen barnevernsfeltet, all den tid fagpersoner fra profesjonen opptrer som både rådgivere/fagkyndige og fatter vedtak i saker. Dette er i seg selv ytterligere et argument for å føre sakene for rettsapparatet, hvor de fagkyndige fra profesjonene kan føre sine saker for en ordinær domstol.

Alternativet

Ikke engang i Norden er det noen generell norm for å ha en nemnd til å utføre disse oppgavene. Det er Norge, Sverige og Island som har slike nemnder, og kun i Norge og Sverige brukes de for å fatte inngripende vedtak. I de øvrige landene ligger disse oppgavene til domstolene. Gjennom å føre barneverns- og sosiale saker for det ordinære rettsapparatet heves statusen på hele prosessen, og det vil være lettere å forholde seg til arbeidet som gjøres på feltet. Det vil også være en klar fordel å få til en integrering av fagmiljøene fra de gamle nemndene med det allerede eksisterende rettsapparatet, samtidig som forhandlingene vil bli ledet av en vanlig dommer. Her vil det også tilfalle rettsapparatet et visst ansvar hva angår å skole dommere til å håndtere saker innen barnevernslovgivningen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen foreslå de nødvendige lovendringer for å legge ned fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, og overføre disse nemndenes oppgaver til de ordinære domstolene.
2. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2012 overføre midler for å flytte oppgaver fra fylkesnemndene til domstolene.

17. juni 2011